

Ajuntament
de Barcelona

MPGM Gràcia

MPGM PER A LA MILLORA URBANISTICA I AMBIENTAL
DELS BARRIS DE GRACIA

INFORME DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

SESSIÓ DE PRESENTACIÓ DEL PROCÉS DE PARTICIPACIÓ
A LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT

15 D'OCTUBRE DE 2020

Elaboració del document:
Direcció de Comunicació i
Participació Ecologia Urbana

Introducció

El districte de Gràcia, amb una superfície de 418,6 hectàrees, es va desenvolupar de forma intensiva durant la segona meitat del s. XIX, amb un teixit característic format per unitats urbanitzades al voltant de places connectades per carrers rectes però no gaire amples. D'altra banda, el barri de la Salut va aprofitar una ubicació excepcional i assolellada per ubicar casetes d'estiueig, on l'arquitecte Antoni Gaudí va projectar el Park Güell.

Des dels anys 60, però, s'ha produït una progressiva desaparició del teixit tradicional i un canvi important de la imatge de ciutat jardí originària en molts d'aquests indrets. En el context actual, Gràcia aborda la necessitat de protegir el catàleg d'edificis de la Vila de Gràcia i part dels altres barris del districte. El veïnat ha mostrat sempre la voluntat de conservar un patrimoni arquitectònic emblemàtic, que dóna personalitat al barri. Alhora, l'Ajuntament busca protegir aquests elements dels moviments d'especulació a què està sotmès tot el teixit residencial de Gràcia.

Per tal de garantir el manteniment dels valors del teixit antic (valors de conjunt, de paisatge urbà o valors tipològics i d'ús), i definir unes estratègies d'intervenció que fomentin i estimulin la rehabilitació enfront de la substitució, el desembre de 2018 es tramita una suspensió de llicències per elaborar un estudi patrimonial i urbanístic del barri de la Vila de Gràcia i part dels barris de la Salut, Vallcarca i Camp del Grassot i Gràcia Nova i revisar posteriorment el planejament vigent a l'àmbit de treball.

Per altra banda, el mes de desembre de 2019 es va tramitar una suspensió de llicències per procedir a la tramitació del nou planejament general en l'àmbit de referència.

Amb la voluntat de compartir i debatre els continguts d'aquests treballs, durant els anys 2019 i 2020 es promou un procés de participació amb les entitats, associacions i veïnat, a fi de definir de manera compartida el seu full de ruta urbanístic pels pròxims anys.

El present informe recull els resultats de la sessió de la Comissió de Seguiment del procés participatiu celebrada el passat dia 15 d'octubre de 2020, durant la qual es va realitzar una presentació i validació de la proposta de mecanismes de participació a desenvolupar durant la tramitació de l'MPGM de Gràcia.

Sessió de la Comissió de Seguiment del procés participatiu

Dades bàsiques

Data, hora i lloc: 15 d'octubre de 2020, a les 18.00h. Per motiu de les restriccions en les trobades presencials, provocades per la incidència de la pandèmia de COVID-19, la sessió s'ha desenvolupat en format semipresencial:

- La part presencial de la sessió ha tingut lloc a la Sala de Plens a la primera planta de la seu del districte, a la Pl. de la Vila de Gràcia núm.2
- La part telemàtica s'ha desenvolupat a una sala virtual a Jitsi al següent enllaç: <https://meet.jit.si/SalaMPGMPatrimoni>

Convocatòria: la convocatòria de la sessió es va realitzar mitjançant correu electrònic a les entitats i organitzacions que formen part de la Comissió de Seguiment.

Participants: la sessió va comptar amb la participació de 12 persones, representants d'algunes de les entitats, organitzacions i col·lectius del Districte de Gràcia que configuren la Comissió de Seguiment, així com representants de diferents organismes municipals vinculats al procés i a l'àmbit d'actuació. Concretament, han assistit a la sessió (per ordre alfabètic):

- Entitats, col·lectius i associacions:

Associació veïnal Vila de Gràcia

Plataforma Gràcia cap on vas

Plataforma protegem l'interior d'illa

-Personal municipal:

Judith Calabria, Consellera Tècnica Districte de Gràcia

Jordi Farriol, Conseller d'Urbanisme, Mobilitat i la Vila de Gràcia

Manel Gil, Servei de Participació Ecologia Urbana

Lluïsa Morao, Direcció Serveis de Planejament

Andreu Parera, Democràcia Activa

Jordi Raboso, director de Llicències i Espai Públic del Districte de Gràcia

Francesc Ragués, Direcció Serveis de Planejament

-Altres personal tècnic:

Gabriel Jubete, equip redactor de l'MPGM de Gràcia (Jornet-Llop-Pastor)

Metodologia

La sessió de treball s'ha desenvolupat en dos moments diferenciats:

- Una primera part informativa durant la qual s'ha fet una exposició dels principals objectius dels treballs de modificació del planejament a l'àmbit d'intervenció, i la posterior presentació i validació de la proposta de procés participatiu a desenvolupar en el marc de l'MPGM de Gràcia.
- Una segona part de torn obert de paraules durant la qual s'han recollit valoracions i aportacions de les persones integrants de la Comissió de Seguiment constituïda, en relació amb el procés participatiu.

Resum de la primera part: presentació dels objectius de l'MPGM Gràcia i dels mecanismes i espais del procés participatiu

El Sr. Jordi Farriol, Conseller d'Urbanisme, Mobilitat i la Vila de Gràcia obre la sessió i dona la paraula al Sr. Jordi Raboso, director de Llicències i Espai Públic del Districte de Gràcia, qui exposa de manera breu els principals objectius de la modificació de planejament, recordant que deriva dels estudis previs i la tramitació en curs del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic Històric (PEPPAH), permetent arribar-hi més enllà del que permet el catàleg en la protecció i atenció de les especificitats dels diferents teixits de Gràcia i per ordenar el territori en clau de sostenibilitat.

Assenyala que l'instrument de planejament permet utilitzar altres eines i tractar també altres àmbits més enllà del patrimoni arquitectònic. Entre els diferents aspectes que es treballaran en la redacció del document de planejament indica els següents: afectacions a immobles i/o equipaments; temes d'activitat econòmica; temes d'habitatge; mobilitat, amb la revisió de la vigència d'afectacions de viari; ambientals, amb la protecció del verd; o l'ordenació normativa i física, que permetin introduir modificacions que reconguin especificitats de Gràcia.

Assenyala que l'equip redactor contractat per la redacció del document de planejament, l'equip JLP (Jornet-Llop-Pastor) ha realitzat i lliurat documentació de diagnòstic del territori que cal que sigui contrastada amb el veïnat i les entitats de l'àmbit a través del procés participatiu que acompanya el procés de redacció i tramitació. En aquest punt passa la paraula al Sr. Manel Gil, del servei de participació d'Ecologia Urbana, qui passa a presentar els mecanismes de comunicació i participació previstos. La presentació utilitzada es pot consultar al Decidim, a l'apartat de documents i de Sessions passades, accessible al següent link <https://www.decidim.barcelona/processes/patrimonigracia/f/3257/meetings>

Recorda que el procés de participació es desenvolupa en el marc dels treballs de revisió del planejament en els barris de Gràcia. Aquests es concreten en l'elaboració de l'estudi del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic Històric (PEPPAH) i la posterior redacció de la modificació puntual del Pla Especial de Millora, Protecció i Reforma Interior (PEMPRI) de la Vila de Gràcia (MPGM de Gràcia).

El procés de participació es desenvolupa, doncs, en dues fases, pel que fa als seus continguts: la revisió del Catàleg de Patrimoni i l'actual MPGM de Gràcia.

Per aquesta raó es mantenen alguns dels mecanismes i espais ja creats durant la primera fase, principalment:

- Espais de seguiment: Comissió de Seguiment i espais formals de participació del districte

La Comissió de Seguiment està actualment constituïda per les següents entitats, col·lectius i associacions:

- AVV Park Güell-Salut-Sanllehy
- Associació veïnal Vila de Gràcia
- Plataforma Gràcia cap on vas
- Plataforma protegim l'interior d'illa
- Plataforma salvem l'alzina i les casetes del carrer Encarnació
- Taller d'Història de Gràcia

- Mecanismes d'informació, especialment l'espai al Decidim <https://www.decidim.barcelona/processes/patrimonigracia/f/3255>

A continuació fa un recordatori de les funcions de la Comissió de Seguiment i dels objectius del procés:

- Comunicar i divulgar els treballs tècnics en relació amb la redacció de l'MPGM, així com els espais i mecanismes que permetran la implicació del veïnat en la seva definició.
- Promoure un debat ciutadà que permeti incorporar la visió del veïnat respecte les propostes tècniques plantejades.
- Facilitar el contrast i el recull d'informació i propostes per complementar els treballs tècnics de planejament.
- Facilitar el seguiment del procés de tramitació.

Per últim ha explicat l'estructura, espais participatius i mecanismes de difusió que es preveu dur a terme durant el procés, que es desenvolupen de manera paral·lela als treballs de redacció de planejament.

ESPais DEL PROCÉS PARTICIPATIU	CALENDARI PROPOSAT
1. TANCAMENT DE LA PROPOSTA AMB AGENTS INTERNS: DISTRICTE DE GRÀCIA, PLANEJAMENT I PARTICIPACIÓ	Finals mes de juny
2. CONVOCATÒRIA I SESSIÓ AMB LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT DEL PROCÉS	15/10/2020
3. SESSIÓ INFORMATIVA DEL PROCÉS I DE L'MPGM, OBERTA A LA CIUTADANIA	26/10/2020
4. SESSIONS INFORMATIVES A ESPAIS FORMALS DE PARTICIPACIÓ	A determinar
5. TALLERS DELIBERATIUS DE CARÀCTER TEMÀTIC — Mobilitat i sostenibilitat ambiental — Activitat econòmica i habitatge — Equipaments i patrimoni	03/11/2020 09/11/2020 17/11/2020
6. PASSEJADA EXPLORATÒRIA AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE	Pendent de concretar la seva realització
7. SESSIÓ AMB LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT DEL PROCÉS	Abans de l'Aprovació inicial
8. ESPAI DEL PROCÉS AL DECIDIM	Durant tot el procés

S'adreça a les persones representants de les entitats assistents perquè valorin la proposta de procés, i també comenta que existeix la possibilitat que la mateixa Comissió de Seguiment es pugui ampliar a altres entitats que poden estar interessades en formar-ne part ara que s'amplia el ventall temàtic pel que fa al contingut del procés.

Resum del torn obert de paraules

Un cop finalitzada l'exposició de caràcter informatiu s'ha passat a un torn obert de paraules per tal de resoldre dubtes i recollir valoracions o aportacions respecte del procés plantejat.

- En Toni Ramón de la Plataforma Gràcia cap on vas i l'AV Vila de Gràcia, proposa que una possible entitat a incorporar a la Comissió de Seguiment podria ser el Sindicat de Llogateres, pel seu àmbit d'actuació que té a veure amb la qüestió de l'habitatge i la gentrificació.
En Manel Gil pren nota de la proposta i indica que es posarà en contacte amb l'agrupació per tal de convidar-les a formar part de la Comissió de Seguiment.
- En relació amb el contingut de la modificació de planejament, en Toni Ramón assenyalava que pel que fa a l'abast de la mateixa es podrà incidir en la requalificació del viari.

També indica si serà objecte de l'MPGM el tractament de la peça al voltant de la Plaça Joanic.

Pregunta si serà possible incidir en la requalificació de determinats espais privats per tal de fer equipaments o promoure habitatge, elements que són necessaris als barris de Gràcia. També vol conèixer si és possible, mitjançant l'MPGM, plantejar que els espais verds siguin protegits i públics. Pot entrar en aquests canvis de qualificació.

En Jordi Raboso assenyala que no hi ha limitacions a l'hora del debat. L'MPGM és una oportunitat per treballar les afectacions de verd de la Plaça Joanic, tot i que té per què ser l'únic mecanisme per treballar-ho, i el que importa és trobar una solució que sigui satisfactòria per a tothom. Per altra banda, assenyala que cal tenir en compte, que intervenir sobre un espai que és privat no es pot fer a la lleugera, ja que les expropiacions generen una despesa econòmica no prevista, perquè s'han de compensar.

- Per últim, en Toni Ramón indica que el va sorprendre veure que, en la presentació del document de Catàleg de patrimoni aprovat inicialment, no hi hagués la presència de cap representant dels equips tècnics externs que van contribuir a la seva redacció amb el treball de fitxes. En aquest sentit manifesta que considera adient que en la Comissió de Seguiment hi hagi una representació d'aquests professionals.

Manel Gil, assenyala que l'equip redactor està present de manera online, però que metodològicament es va valorar que avui no serien presents com a ponents per tal de reforçar la idea que la Comissió de Seguiment tracta aspectes relacionats amb la metodologia i espais del procés de participació, i no pas sobre el contingut, en aquest cas l'MPGM.

En Toni Ramón assenyala que no s'ha entès la seva intervenció. Ell no es refereix a l'equip redactor de l'MPGM, sinó als equips que van treballar el document de Pla Especial de Patrimoni, els quals no han estat convidats un cop aprovat el document inicialment.

Jordi Raboso assenyala que el que aquests equips van treballar no té relació amb el contingut de l'MPGM, tot i que considera que pot tenir sentit que puguin participar en aquesta fase del procés.

- Josep Mª Artigal de Plataforma protegim l'interior d'illa, vol reforçar la queixa expressada per en Toni Ramón, en relació amb la no presència d'aquests equips que van treballar durant la redacció del Pla Especial.

En Francesc Ragués de la Direcció de Serveis de Planejament, assenyala que ells han estat els encarregats de la redacció del Pla Especial de Patrimoni, a partir dels treballs previs realitzats pels equips externs que s'han esmentat. Indica que els treballs realitzats continuen estant presents en els treballs actuals i que en aquest sentit s'han traslladat a l'equip redactor de l'MPGM, el qual té el seu propi equip d'especialistes en Patrimoni, el qual abordarà les qüestions de Patrimoni de forma complementària a aquests treballs. En Jordi Raboso assenyala que l'especialista de l'equip redactor en temes de Patrimoni és l'Antoni Vilanova.

- La Sra. Paula Martí, de la Plataforma Gràcia cap on vas, pregunta, en relació amb el Catàleg de patrimoni, si se sap quan es donarà resposta a les al·legacions presentades durant el període d'exposició pública i quina és la previsió de quan s'aprovarà. Assenyala que se li fa una mica estrany parlar de participació en aquesta segona fase sense tenir resposta de tot el que es va treballar a la primera fase, tot i que es tracta de documents diferents. Expressa que costa tenir confiança en la participació en aquesta segona fase si no s'ha tingut feedback de la feina exhaustiva realitzada pel veïnat en la primera fase. Manifesta que creu que la participació en aquesta segona fase estarà

condicionada per la resposta que es doni respecte al que ha estat aportat en la primera fase.

En Jordi Farriol assenyala que actualment no es troben en condicions de poder donar una data exacta per poder donar resposta a les esmenes i al·legacions plantejades, però que són conscients que en aquest període s'ha de produir el retorn de les al·legacions presentades. Es una qüestió que s'està treballant amb patrimoni per poder realitzar com pertoca.

Francesc Ragués comenta que s'està treballant amb l'horitzó que es pugui aprovar el Pla Especial de Patrimoni a finals d'any, coincidint amb la tramitació de l'MPGM.

- Paula Martí indica que, en relació amb els objectius de l'MPGM, ha trobat a faltar fer un enfocament més important envers els equipaments. No sap si existeix un Pla d'Equipaments del districte, i considera que hi ha mancances importants al respecte, i que per altra banda un encaix possible per als edificis del catàleg de patrimoni podria ser destinar-los a acollir equipaments.

En Jordi Raboso, comenta que la seva intenció en l'exposició inicial ha estat fer un apunt dels diferents temes a tractar amb l'MPGM, i que el contingut s'explicarà millor durant les sessions de participació. Per descomptat es preveu tractar la qüestió dels equipaments, no només en relació amb les afectacions, sinó també a altres qüestions, com fer encaixar el document amb el Pla d'Equipaments del districte del 2018. Insisteix que ara és un moment més de diagnosi que de proposta i que la intenció és no entrar en la proposta sense parlar primer amb la ciutadania.

- Hèctor, de la Plataforma Gràcia cap on vas, planteja dues qüestions:
La primera, de caràcter metodològic, fa un suggeriment per a les sessions participatives. Indica que en altres sessions, com en el procés participatiu del Pla d'usos, es fa un plantejament en dues parts, una primera d'exposició, sovint molt tècnica, seguida d'una segona part de debat, per a la qual les persones assistents, considera que no han tingut temps d'analitzar les aportacions tècniques per poder fer-ne aportacions. Demana si s'ha pensat organitzar d'altra manera les sessions deliberatives, per facilitar la reflexió prèvia al debat, sigui enviant documentació anterior o fent sessions dobles, una prèvia informativa i una segona de debat.

En Manel Gil assenyala que aquest és un aspecte que apareix en tots els processos participatius i que és de difícil solució perquè si bé es podrien realitzar més espais, això va en detriment sovint de facilitar la participació, doncs exigeix una major dedicació de temps a la ciutadania, i no sempre tothom té disponibilitat per assistir a sessions prèvies i després deliberatives. Indica que s'ha previst realitzar una sessió inaugural de presentació de l'MPGM, per tal que serveixi per introduir els elements a tractar a les sessions temàtiques. En els mateixos es tornarà a fer una petita introducció que sigui la base per als debats.

- Hèctor assenyala que en els plans urbanístics ha trobat a faltar el tractament de les xarxes de serveis (electricitat, gas, aigua,...) que afecten la urbanització dels espais.
Jordi Farriol comenta que es recull la reflexió i es trasllada als equips tècnics a fi que analitzin quines d'aquestes infraestructures poden tenir incidència en el document.
Francesc Ragués indica que la documentació de l'MPGM incorpora aquests elements.
- Paula Martí, pregunta si els tallers deliberatius es preveu que siguin dinamitzats per especialistes en participació ciutadana o si aquesta tasca serà assumida pels professionals d'urbanisme. Creu que seria molt positiu repetir l'experiència que ja es va tenir, en aquest sentit, en el Pla d'usos.

En Manel Gil respon que el procés participatiu es gestiona des del Servei de Participació ciutadana d'Ecologia Urbana, i que per a la dinamització dels tallers deliberatius es preveu comptar amb la presència d'experts en participació per dinamitzar els grups de treball i per recollir la informació que es genera en els debats. La gestió del procés es porta des del Servei de participació amb aquest suport extern.

- Pregunta també en quins mecanismes de comunicació s'han pensat per fer difusió de manera que arribi a la ciutadania.

Pel que fa a la difusió, en Manel Gil assenyala que s'utilitzaran els mecanismes de difusió habituals del Districte, també hi haurà cartelleria als portals dels edificis, es compta amb l'espai del procés al Decidim. Demana que les entitats puguin fer difusió del procés entre les persones del seu entorn. Demana que si hi ha alguna altra proposta pel que fa a la comunicació es podria valorar.

Paula Martí, apunta que pel que fa a la difusió seria interessant contactar amb totes les entitats de l'àmbit, a més de les que formen part de la Comissió de Seguiment. També es pot comptar amb la possibilitat de fer algun article a L'independent.

En Manel Gil indica que durant tota la primera fase del procés, i també en aquest segona, tota la informació del procés, així com les convocatòries de les sessions deliberatives, s'ha fet arribar a totes les entitats de l'àmbit, excepte en aquells casos que les sessions estaven restringides a la Comissió de Seguiment.

En Jordi Farriol assenyala que en tot moment s'ha treballat amb un llistat ampli d'entitats i al mateix temps el Districte i Participació són proactius en cercar aquestes entitats. Aclareix que han estat curosos fins al dia d'avui en la comunicació pública de la nova fase del procés en deferència a les integrants de la Comissió de Seguiment, que havien de ser les primeres a estar assabentades.

El tret de sortida del procés serà el dia 26 a les 18:00h amb la sessió informativa, tot i que es farà comunicació i s'enviarà convocatòria durant la setmana vinent.

- Josep María Artigal demana si la sessió s'ha gravat i si es podrà fer arribar la presentació per correu electrònic per facilitar-la a les persones que no hagin pogut assistir.

En Manel Gil indica que la sessió no s'ha gravat. Es farà una acta de la sessió i es farà arribar a tothom l'enllaç. Si algú té dificultat d'accedir-hi, es podrà fer arribar el document.

- En Toni Ramón demana que la sessió del dia 26 es pugui gravar. La Sra. Judith Calabria, consellera tècnica, assenyala que així es farà i que la sessió d'avui és interna i per això no ha estat gravada.

Sense més comentaris es dona per tancada la sessió.